

Javier Sadaba

Filosofoa

HBren aurkako epaiketa

■ Orijinala izateko inolako as-
morik gabe, lau alderdi azpima-
rratu nahi nituzke HBko Mahai
Nazionalaren aurka egiten ari
den epaiketari buruz. Orijinal-
tasunaren inguruko desenkusa
hori inondik ere adierazgarria
da. Nekearen adierazgarria,
gauza bera behin eta berriz esa-
tearena, jadanik denok gortzen
hasia den marmar batena. Hurrengo hauek dira azpima-
rratu beharreko alderdiak. Lehendabizikoak adierazpen
askatasunarekin dauka zeriku-
sia. Bigarrenak justiziaren inde-
pendentziarekin. Hirugarrenak
auziaren mamiarekin. Eta lau-
garrenak gatazkako alde guz-
tientzat balio beharko lukeen
gogoeta batekin.

Adierazpen askatasunari dagokio-
nez, gogoratu behar da giltzarria dela
demokrazia liberal batean. Haren
bereizgarri preziatuena da. Adieraz-
pen askatasuna askatasunaren adie-
razpena da, eta hori ez da besterik
gabe esaldi arrunt bat. Horregatik,
mugak eragingarriak izango badira,
beste askatasun batzuei kalte egin
beharko zaie. Abiapuntua, ordea,
askatasuna da, askatasuna den neu-
rrian. Gisa berean, demokrazia libe-
ral batean herritarrak, burujabe den
aldetik, ildo demokratikoa ezartzen
du, eta, oinarritzko errealitate horren
aldean, kontrol mekanismoak biga-
rren mailakoak edo haren ondoren-
goak dira. Horri gagozkiola, ez da
ulertzen zergatik mugatu, isilarazi
edo kondenatu behar den ideia
batzuen adierazpena. Izan ere, kome-
nigarria da ideiek ezagutzea -zuzen-
ak edo okerrak izan- esparru publi-
koa delako horretan.

Demokrazia liberal batean, eta

Alternatiba Demokratikoa
da auziaren mamia. Ez dut
uste askok irakurri dutenik.
Eta komeni da dena
irakurtzea. Are gustukoa
ez duguna ere, edo
guretzat mingarria izan
daitekeena

bigarren puntura aldatu gara,
botere judizialak benetan inde-
pendentia izan behar du. Beste-
la, demokraziaren funtsa bera
usteltzen da. Bigarren Salako
epaileek behin eta berriro esan
dute inork ez dituela presionatu,
baina susmoak bestelakoak
dira. Gobernuak nola edo hala
presionatu balu aipatu epaima-
haia, akats bat ez ezik, argi eta
garbi delitu formal bat ere egingo
zukeen.

Alternatiba Demokratikoa da
auziaren mamia. Ez dut uste
askok irakurri dutenik. Eta
komeni da dena irakurtzea. Are
gustukoa ez duguna ere, edo
guretzat mingarria izan daiteke-
ena. Aukera egokia da gatazka-
ren arrazionaltasuna, erabilita-
ko argudioak edo sasiargudioak,
negoziatzeko edo hitz egiteko dauden
posibilitateak neurtzeko. Irudipena
daukat, berriro ere, dena HB eta ETA
errealitatean gauza bat bera direlako
ideia eraginkorraren barruan sartu
dela. Are gehiago, bereizketa txikiena
ere egitera ausartzen dena, laster,
gutxienez, isilarazi egingo dute.

Eta, bukatzeko, gogoeta bat. HB
Madrilera etortzeak batzuegan nahi
batzuk pizten ditu. Bake nahiak,
inondik ere. Horretarako, Gobernuak
eta Espainiako gizarte zati handi
batek zuzen heldu beharko liokete
arazoaren muiari. Eta, zehazkiago,
enfrentamenduak daukan alderdi
politikari. Eta HBk, bestalde, behar
bezain politikoa izan beharko luke
ETA beharrezkoa ez izatea eragiteko.
Gauza zaila oraingo. Utz diezaiogun,
oraingo ere, esperantza hutsa iza-
ten. ■

Erredakzioan itzulia

Jose Mari Pastor

Monte-kristo 2000

Gérard Depardieu eta Ornella Muti Monte-
kristoko kontearen eta Moncerfeko kon-
tesaren arteko amodio historia erroda-
tzen hasi dira Napolin. Canale 5ek Alexandre
Dumazen lan famatuaz 1998. urtean lau zatitan
eskainiko duen bertsioak ez luke aipamen han-
dirik mereziko, baldin eta bi literatur pertsonaia
hauen gaztetako rolla protagonista bien semea
eta alaba ez balira. Izan ere, Guillaume Depar-
dieuk eta Naïke Rivellik gorpuzten dituzte
Edmond Dantés eta Mercedes gazteak hurrenez
hurren. Aita Gérard eta ama Ornella, berriz,
hainbat urteren buruan zoriontsu izateko espe-
rantzaz elkartuko direnak ditugu.

Londres eta Parisen gaur ezkonduko direnen
erdiek ez dute bizitza osoa elkarrekin emango
datu ofizialen arabera. Dibortzio portzentaia ia
%50 da bertan. Eta batera segituko duten guz-
tiek ez dute, derrigor, elkarrekin hurok izan
behar, nahiz eta, faktore asko direla medio, tei-
latu beraren azpian segitu, Foucaultek familia
eta botereari buruzko teorian agertu zuenez.

Zer eragin dezake Monte-kristoko kontearen
historiak Europa Eliza 2000 honetan? Agian
erromantizismoa, emozio handiagoak, monoga-
mia sekuentzialaren garaian. Imajina dezagun,
esaterako, platoetako giroak kutsaturik Depar-
dieu eta Rivelli gazteek filmearen bukaera gura-
soen esku utzi eta erlazioari segida ematen dio-
tela errealitatean. Halako batean Guillaume-
Edmond Melillako karfuzelan sartuko lukete kul-
parik gabe ustezko droga trafikoagatik baina,
azkenean, hilarena egin eta bertatik alde egingo
luke Europara patera batean etortzeko. Zer ger-
tatuko litzateke orduan? Bada, Guillaume lotoa
irabazi eta Mercedes batean azalduko litzaioke-
ela Naïke-Mercedesi Dumazen istorio irrealari
happy together erreala emateko. Eta aita Gérard
Monte-kristokoa eta ama Ornella Morcerfekoa
biziki poztuko lirateke Napoliko zaharretxe
batean, non aspaldian teiatu beraren azpian
biziko liratekeen zoriontsu dibortziaturik.

L A P I h I T Z A

Kornera

Mikel Elorza

Sedentarismoa

■ Asteburuan ez naiz atzenean manifestazio baka-
rrera ere joan. Estatutuaren funtsezkoak aproposa ziru-
dien Gernikan herren desberdineko jendea elkarrekin
ibiltzen ikusteko. Asmoa zintzoa da, nahiz eta faltan bo-
ta dudana Amejoramentuaren eskala ez topatu izana.

Guggenheim museoaren aurkako manifestazioa zen
beste aukera, baina antolatzaileen pleistozenoko irudi-
menak galarazi zidan hurbiltzea. Kolonialismoaren aur-
ka. Herri bat gara zen leloa. Eta pentsatu nuen suertea
eduki genuela, zeren eta behin neurona labaintzen hasi-
ta, herriak ez du barkatuko ere jar zezaketen. Alegia,
ez niola inongo tankerarik hartzen zein zerikusit duen
Guggenheim-ek herri bat izate kontu horrekin. Mani-
festatzeko gogogabetuta, museoaren erret-inaugura-
zioko afarira joatea otu zitzaidan, pinguinoz jantzita.
Baina etsi egin nuen, akordatu nintzelako lege berria-
ren arabera 12:00etarako afariak bukatuta beharko lu-
keela, dena jasota.